

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

13672

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

C. Otlu
Çiçek OTLU

İstanbul Milletvekili

Özgürlük İçin Hukukçular Derneği İstanbul Şubesi'nin yaptığı açıklamaya göre; 3 Temmuz 2024 tarihinde Marmara Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Kampüsü'nde bulunan farklı cezaevlerinde kalan çok sayıda tutukluda ishal, mide bulantısı, kusma, karın ağrısı, halsizlik gibi şikayetler görülmüştür. 28 Haziran 2024 tarihinde idare tarafından dağıtılan yemekte tavuk ciğeri olduğu, yemeğin renginin değişik ve tadının bozuk olduğu, aynı gece çok sayıda tutukluda şikayetlerin ortaya çıktığı belirtilmiştir. Tutukluların bir kısmı şikayetleri nedeniyle hastaneye sevk edilmiş bir kısmı ise ısrarlarına rağmen hastaneye sevk edilmeyerek revirlerde tedavi edilmeye çalışılmıştır. 28 Haziran 2024 tarihinde hastaneye sevk edilen bir tutuklu 40'ar kişilik gruplar halinde hastaneye götürüldüklerini aynı şikayetlerle gelen en az 250 tutuklu olduğunu belirtmiştir. Tutukluların bazılarında 28 Haziran 2024 tarihinden sonra da aynı şikayetlerin ortaya çıkması genel bir salgın hastalık şüphesini de oluşturmuştur.

Ceza infaz kurumlarında yaşanan hak ihlallerinin biri de tutukluların sağlıklı ve dengeli beslenmelerini sağlayacak gıdaya ve temiz içme suyuna erişim haklarının engellenmesidir. Sağlıklı ve yeterli beslenme koşullarının olmadığı, yeterli temiz içme suyunun bulunmadığı sıklıkla gündeme gelmektedir. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 25. Maddesi beslenme hakkını en temel insan hakkı olarak belirlemiştir. Devlet, tutukluya Adalet ve Sağlık bakanlıklarınca birlikte belirlenecek kalori esasına göre, sağlıklı ve güçlü kalması için nitelik ve nicelik olarak besleyici, sağlık koşullarına uygun, makul çeşitlilikte, yaş, sağlık, çalıştığı işin özelliği, dini ve kültürel gerekleri göz önünde tutularak besin vermekle ve içme suyu sağlamakla yükümlüdür. İnsan Hakları Derneği, cezaevlerinde sağlıklı gıdaya adil erişim hakkı ihlallerini belirli dönemlerde tespit etmiştir. Buna göre; ceza infaz kurumlarında sağlıklı gıdaya erişim kapsamında gıda güvenliği sorunları bulunmaktadır. Kahvaltıya gelen malzemeler az ve çoğu zaman tarihi geçmiş malzemelerdir. Birçok cezaevinde menüye ulaşım mümkün değildir. Yemeklerin yetersiz gelmesi sebebiyle tutuklular kendi imkanlarıyla semaver ve su ısıtıcıda yemek yapmaya çalışmaktadır. Yemekler hijyenik değildir. Yemeklerin içinden çivi, el

pansumanı, kum, böcek, saç kılı gibi yabancı maddeler çıkmaktadır. Devletin verdiği menüde günlük meyve tüketimine rastlanmamıştır. Et ve süt ürünleri gibi protein kaynaklarının, sebzelerin, ekmeğin ve yemeklerin miktarı yetersizdir. Hastalıklara uygun beslenmeye erişim imkansızdır. Diyet menüleri tüm hastalıklar için tek çeşittir. D vitamini dışında gıda takviyelerine ulaşamamaktadır. Özellikle çölyak hastaları için cezaevi koşulları çok zordur.

Yemeklerin yapılma koşulları, gıdaların saklanması, hangi markaların kullanıldığı, denetimlerin yapılıp yapılmadığına dair bilgilendirme yetersizdir. Kantinlerde hasta tutuklulara özel ve çocukların gereksinimlerine uygun gıda tedariki yapılamamaktadır. Ayrıca kantin fiyatları çok fahiştir. Bazı ceza infaz kurumlarında vejetaryen ve vegan beslenmeye erişim olmamaktadır. Hasta tutuklular ve çocuklar başta olmak üzere tüm tutukluların sağlıklı, güvenilir gıdaya erişebilmeleri için etkin çözüm üretilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda;

- 1-Marmara Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutukluların yaşadıkları sağlık sorunları ve sağlığa erişim haklarının engellendiği Bakanlığınızın bilgisi dahilinde midir?
- 2-Marmara Ceza İnfaz Kurumunda kalmakta olan tutukluların sağlık sorununun idare tarafından dağıtılan yemekten kaynaklandığı iddiası araştırılmakta mıdır? Araştırma sonucu kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?
- 3-Tutukluların sağlık sorunları dağıtılan yemekten kaynaklandıysa bu konuda ihmali bulunanlar tespit edilip, sorumlular hakkında işlem yapılacaktır mıdır?
- 4- Tutukluların şikayetlerinin sudan kaynaklanabileceği de ifade edilmektedir. Bu konuda gerekli incelemeler yapılmış mıdır? Salgını önlemeye yönelik tedbirler alınmış mıdır?
- 5-Yasalar ve uluslararası sözleşmelerde tanımlanan tutukluların dengeli, sağlıklı ve güvenilir gıdaya erişim hakları neden engellenmektedir?
- 6-Tutukluların sağlıklı gıdalarla dengeli beslenmelerinin sağlanması, çölyak gibi kronik hastalığı olan kişilerin beslenme düzenlerinin kişiye göre ayarlanması için Bakanlığınızın çalışması var mıdır?
- 7-Hasta tutuklular için doktorların belirlediği besinler verilmekte midir?
- 8-Ceza infaz kurumlarında tutukluların içme suyu sağlık ve miktar yönünden yeterli midir?
- 9-Ceza İnfaz Kurumlarında, gıdaların alımı, saklanması, pişirilmesi aşamasında gerekli denetimler yapılmakta mıdır? Gıdaların alımı, saklanması, pişirilmesi ve dağıtımı aşamasında görevini ihmal eden sorumlular hakkında idari işlem yapılmakta mıdır?

10- Annesiyle birlikte kalan çocuklara ve süt emziren annelere durumlarına uygun, yeterli besin tedarikinin Bakanlığınız tarafından karşılanmadığı iddiasına ilişkin açıklamanız var mıdır?

11-Kantin fiyatlarının pahalı olduğu, tutukluların kantinden gıdaları temin edemedikleri sıklıkla dile getirilmektedir. Tutukluların alım gücüne göre kantinlerde fiyat ayarlaması neden yapılmamaktadır?

12-Türkiye genelinde ceza infaz kurumlarında kaç diyetisyen ve kaç gıda mühendisi görev yapmaktadır?

13-Son beş yılda hangi ceza infaz kurumlarında kaç tutuklu besin zehirlenmesi geçirmiştir?

Kaç sudan kaynaklı salgın yaşanmıştır?